

Кийко Володимир

студент гр. ФМПС-22,

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент Валігура В.А.

ПОДАТКОВА ІНІЦІАТИВА «10-10-10»

Після початку повномасштабного військового вторгнення російських військ в Україну 24 лютого 2022 року перед урядом постало питання максимізації надходжень до бюджету України, але водночас потрібно було потурбуватися і про бізнес, який через війну та постійні відключення електроенергії втратив до чверті свого робочого часу і, відповідно, позбувся великої частини прибутку. З введенням на території України воєнного стану частина податкових зобов'язань були скасовані, але згодом стало зрозуміло, що бюджетний дефіцит потрібно було зменшувати, тому частина податків таки повернули, а про деякі пільги й досі тривають дискусії. Однією з найсвіжіших є так звана Реформа 10-10-10. Назву реформа отримала через те, що передбачала ставки податку на прибуток, податку на додану вартість та податку на доходи фізичних осіб по 10%.

Реформа 10-10-10 є ініціативою по трансформації податкової системи, спрямованою на викорінення корупції та сприяння економічному розвитку України з приведенням стандартів оподаткування до європейського рівня. Запроваджений у кінці 2022 року пакет реформ повинен був запровадити значні зміни в трьох ключових сферах: управління, економіка та суспільство.

У сфері управління реформа 10-10-10 була зосереджена на збільшенні прозорості звітності та підвищення ефективності роботи державних установ. Уряд мав на меті зменшити бюрократичні перепони та спростити адміністративні процедури, щоб створити більш сприятливе середовище для бізнесу. Це передбачало перенесення державних послуг в онлайн формат, а також спрощення регулювання та впровадження систем електронного управління, щоб мінімізувати можливості для корупції та хабарництва.

Для стимулювання економічного зростання основним пріоритетом реформи було покращення інвестиційного клімату в Україні. Для цього розроблялися різноманітні стратегії щодо залучення іноземних інвестицій, сприяння підприємству, в пріоритеті також була підтримка малого та середнього бізнесу. Для цього уряд створив проєкт, який би передбачав запровадження податкових пільг, спрощення процесів ліцензування та створення спеціальних економічних зон, щоб заохотити розвиток бізнесу та створення нових робочих місць. Реформа також акцентувала на сприянні чесній

конкуренції та захисті прав інтелектуальної власності.

Реформа 10-10-10 зустріла як підтримку, так і виклики. Прихильники вітали це як необхідний крок до модернізації та інтеграції України у європейську економіку. Вони аргументували це тим, що реформа залучить інвестиції, створить робочі місця та покращить загальну якість життя українських громадян. Однак реформа нашоувхнула на значний опір як з боку економістів консерваторів, так і корупційних мереж, які намагалися підірвати її впровадження.

Щоб забезпечити успіх реформи, український уряд співпрацював з міжнародними партнерами, такими як Міжнародний валютний фонд і Європейський Союз, щоб надати технічну експертизу, фінансову допомогу та механізми моніторингу. Громадські організації та антикорупційні активісти також відіграли вирішальну роль у забезпеченні контролю ефективного впровадження реформи. Команда економічних радників, яка запропонувала цю реформу, вважає, що вона допоможе зробити податкову систему більш прозорою та простою [1].

Реформа 10-10-10 становила собою сміливу та комплексну спробу трансформувати українське управління, економіку та суспільство. Хоча її повний вплив ще не видно, реформа мала на меті закласти основу для більш прозорої податкової системи в Україні. Її успіх залежатиме не лише від стійкої політичної волі й від залучення громадськості.

Отож аналізуючи запропоновані зміни в новому режимі оподаткування та враховуючи всі перераховані ризики, а також позитивні та негативні аспекти, ми вважаємо, що ця податкова реформа має потенціал для бізнесу в Україні, який зазвичай дуже страждає від будь-якого реформування оподаткування. Також є ймовірність, що не всі підприємці почнуть масово виходити з тіні та «нічого не робити». У поєднанні з війною та падінням економічного рівня економічне становище багатьох малих і середніх підприємств є відносно важким, тому їх діяльність у тіньовому секторі є засобом боротьби за виживання. Можна припустити, що поки економічна ситуація в Україні не покращиться або ринок не повернеться на довоєнний рівень, ці підприємства не будуть чітко виконувати нові вимоги податкового законодавства і сумлінно сплачувати всі податки. Це ставить під сумнів успішність будь-яких реформ, які будуть проводитися до того часу, поки не стабілізується ситуація й у підприємців не буде впевненості в завтрашньому дні.

Література

1. Податкова реформа «10-10-10» URL: <https://www.epravda.com.ua/rus/columns/2023/04/28/699587/>